

بیماری فاویسم یک بیماری وراثتی و یکی از علل بستری و تزریق خون در بیمارستان است که در اثر فقدان و یا کمبود یکی از آنزیم های موجود در خون به نام **G6PD** (جی ۶ پی دی) ایجاد می شود.

این بیماری وابسته به جنس بوده و علایم در جنس مذکر بیشتر و شدیدتر دیده می شود. این بیماران در حالت عادی کاملاً طبیعی بوده و هیچگونه علامتی ندارند و سطوح هموگلوبین و گلبول قرمز آنها در اکثر اوقات طبیعی است، اما ۲۸ الی ۹۲ ساعت پس از تماس با یک داروی آسیب زننده و یا مصرف باقلا ممکن است علایم بیماری ظاهر شود.

اغلب بروز علایم بیماری یک تا ۱۰ سالگی است، اما بیشتر مبتلایان در رده سنی زیر ۵ سال قرار دارند. در کودکان زیر یک سال نیز ممکن است بیماری از طریق خوردن شیر مادر اتفاق بیفتد.

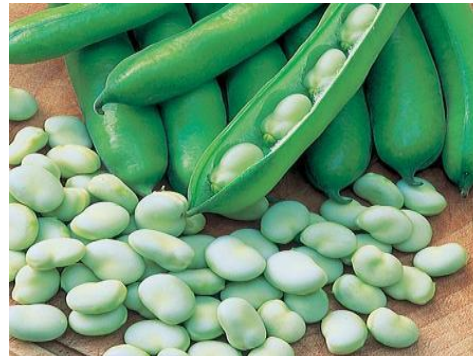
علایم در حمله فاویسم:

- پوست رنگ پریده و زرد رنگ
- تغییر رنگ ادرار به رنگ کولا یا چای تیره
- افزایش درجه حرارت بدن
- تنفس سریع یا تنگی تنفس
- نبض سریع و ضعیف
- درد پشت / دل درد
- تهوع
- تنفس کوتاه
- خواب آلودگی
- تب

چگونه می توان از بروز علایم جلوگیری کرد؟

برخی از مبتلایان، توانایی تحمل مقدار محدودی از این موارد را دارند اما مابقی آنها، به هیچ عنوان نباید از آن استفاده کنند:

خانواده نخود: باقلا، انواع لوبیا، سویا و انواع افزودنی های خوراکی که سویا در آن وجود دارد.

* منتول و مواد غذایی و فرآورده های بهداشتی شامل آن: مشکل بتوان خمیر دندان، آبنبات، خوشبو کننده دهان و یا دهان شویه هایی را پیدا کرد که در آن منتول بکار برفته باشد، بنابراین احتیاطات لازم را بکار گیرید.

* اسید اسکوربیک: در بعضی مواد و ویتامین ها اضافه می شود مقدار زیاد آن می تواند مشکل ساز باشد.

* عفونت های باکتریایی و ویروسی
* بعضی داروهای مسکن و تب بر (مانند آسپرین)
* بعضی آنتی بیوتیک ها (به ویژه آنتی بیوتیک هایی که در نام آنها حروف **Sulf** وجود دارد)

* برخی داروهای ضد مالاریا (به ویژه داروهایی که در نام آنها حروف **guine** وجود دارد)
* استنشاق نفتالین، حشره کش ها و ترکیبات بنزن

* رنگ های خوراکی مصنوعی و نوشابه های الکلی
* استعمال حنا

بیماری نقص **G6PD** را چگونه می توان تشخیص داد؟

انجام به موقع آزمایش غربالگری در دوران نوزادی به تشخیص به موقع بیماری کمک می نماید، اگر پزشک معالج مشکوک به این بیماری باشد، برخی تست های آزمایشگاه با استفاده از نمونه خون می تواند وجود این بیماری باشد، برخی تست های آزمایشگاهی با استفاده از نمونه خون می تواند وجود این بیماری و یا دیگر علل ایجاد کم خونی را اثبات کند.

اگر در سابقه فامیلی شما افراد مبتلا به این بیماری وجود دارند و یا مشکوک به بیماری نقص **G6PD** در کودکان هستید این موضوع را با پزشک معالج در میان بگذارید تا ایشان تست های تشخیصی این بیماری را برای کودک شما درخواست کنند .

برای پیشگیری از عود بیماری چه باید کرد؟

* شناخت دقیق عوامل (باقلا/ داروها و مواد شیمیایی خاص) که موجب بروز حملات بیماری می شوند ضروری است.

* در صورت مراجعه به پزشک و یا مراکز درمانی مبتلا به فاویسم را اعلام کنید تا داروهای بی خطر

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
بیمارستان کودکان شهید فهمیده

در مورد

فاویسم

چه می دانید؟

جهت دسترسی به مطالب آموزش سلامت و دانلود
پمفلت های آموزش به بیمار به سایت زیر مراجعه
فرمایید.

Fahmideh.Hospital @ Yahoo.Com

پمفلت آموزشی مددجو

زمستان ۱۳۹۶

نکات قابل توجه:

- در صورت بروز حمله فاویسم به نزدیک ترین مرکز درمانی مراجعه نمایید.
- مایعات بدون رنگ به مقدار زیاد (مانند آب و آب انگور) به کودک خود بخورانید.
- تمام داروها و مواد غذایی مصرف شده در طی ۲۴ الی ۴۸ ساعت قبل را به خاطر آورید.
- هر چند خطر بروز علائم فاویسم در نوجوانی کاهش می یابد، اما بهتراست همیشه مراقب او باشید.

داروهایی که در مبتلایان به فاویسم منع مصرف دارد:

آسپرین /

کلرامفنیکول /

کلروکین /

سیپروفلوکساسین /

کوتریموکسازول /

نالییدیسیک اسید /

نیتروفورازون /

سولفاستامید /

برای فرزندان تجویز کنند.

* برای تسکین درد یا پایین آوردن تب کودک / هرگز به او اسپرین ندهید. کودک را تن شوویه و پاشویه کنید و از استامینوفن فقط با مقداری که پزشک تجویز کرده استفاده نمایید.

* از مصرف نفتالین و حشره کش خودداری کنید.
* فرد مبتلا به فاویسم نمی تواند و نباید خون خود را اهدا کند.

* اگر مادری هستید که به کودکتان شیر می دهید هرگز باقلا و اسپرین نخورید و در مصرف سایر داروها نیز با پزشک مشورت کنید.
* از حنا گذاشتن خودداری کنید.

درمان بیماری فاویسم :

با توجه به اینکه بیماری فاویسم یک بیماری ارثی است درمانی ندارد. بهترین راه برای مراقبت از این کودکان، محدود کردن مصرف و یا عدم تماس با مواد محرک بیماری است. در صورتی که شما احتیاطات لازم را به عمل آورید، این بیماری نمی تواند یک عامل تهدید کننده برای سلامت فرزند شما باشد.

در کم خونی شدید معمولا درمان با تجویز سرم به مقدار کافی و تزریق خون بر حسب نظر پزشک صورت می گیرد. در موارد خفیف بیماری، ممکن است پزشک معالج به صلاح دید خود از قرص فولیک اسید و آهن استفاده کند.